

С. І. Киреєв

Виробництво

ВИРОБНИЦТВО – процес перетворення ресурсів у готову продукцію. В. здійснюється у найрізноманітніших формах: від натурал. селян. господарства до сучас. підприємства оброб. промисловості, що випускає продукцію великими серіями. Ресурси, які використовуються у процесі В., є факторами В. Вони поділяються на природні – земля; людські – праця і підприємництво та створені людьми – реал. (фіз.) і фінанс. капітали. Нині дедалі більшого значення набувають наука та інформ. системи, оскільки екон. ресурси, як правило, є обмеженими. Хоча обмеженість ресурсів є відносною і з розвитком суспільства долається, при множині цілей вона ставить перед суб'єктом господарювання проблему вибору оптимального варіанта використання обмежених ресурсів заради досягнення макс. задоволення потреб. Екон. наука розробляє найоптимальніші варіанти розв'язання проблем, що виникають, зокрема у неокласич. теорії для аналізу процесу В. застосовується вироб. функція, яка регламентує необхідне для ефектив. В. поєднання ресурсів. В. поділяється на три сектори економіки – первинний, вторинний і третинний. Первин. сектор – галузі, що виробляють різні види сировини (с. госп-во, мисливство, рибальство, лісове госп-во, гірничодобувна пром-сть тощо). Вторинний сектор – галузі, які переробляють сировину (обробна пром-сть), а також будівництво, дорожнє будівництво тощо. Третинний сектор – послуги транспорт., фінанс., страхових компаній та осіб вільних професій. У системі нац. рахунків у рахунку В. записується вартість вироблених товарів і наданих послуг. Елементи використання складаються із проміжного споживання (товари і послуги, витрачені на В.) та доданої вартості – суми первин. доходів, створ. у результаті В. (балансуюча стаття). З неї починається ресурсна частина рахунку утворення доходу. На рівні всієї економіки балансуючою статтею рахунку В. є ВВП, який відрізняється від валової доданої вартості на величину чистих податків на продукти, тобто податків за виключенням субсидій. В Україні у 2003 було вироблено товарів і послуг на суму 630 831 млн грн, проміжне споживання склало 363 487 млн грн, ВВП – 267 344 млн грн, податки (окрім субсидій на продукти) – 27 127 млн грн, валова додана вартість (в осн. цінах) – 240 217 млн грн.

У процесі створення благ люди взаємодіють не тільки з природою, але й один з одним з приводу умов виробництва і створюваних продуктів, тому будь-яке В. є привласненням

людиною предметів природи у межах певної сусп. форми і через неї. Відносини, що утворюють сусп. бік В., отримали назву вироб. відносин, хоча складаються вони між людьми не тільки у процесі виробництва, а й розподілу, обміну і споживання благ. Характер вироб. відносин визначається формою власності на засоби виробництва, а їх розвиток завжди здійснюється в інтересах власників.

Рекомендована література

1. Дорнбуш Р., Фішер С. Макроекономіка / Пер. з англ. В. Мусієнко, В. Овсієнко. К., 1996;
2. Нуреев Р. М. Основы экономической теории: Микроэкономика. Москва, 1996;
3. Національні рахунки України за 2003 рік: Статист. зб. К., 2005.

Бібліографічний опис:

Виробництво / С. І. Киреєв // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-34129>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).